

Med bussen til byen i 1952

For oss som bodde på landet, var bussen av stor betydning barndommen.

TEKST: HARALD FEVANG
BILDE: SØREN EMANUELSON

I midten av femtiåra fikk Auto-Buss denne nye stoltheten i bussflåten sin. Med stor tilhenger kunne firmaet tilby hvalfangere og andre interesserte langturer med buss. Senere kunne alle busspassasjerer på Vera, Tangen, Vindal, Store Bergan, Hystad, Langeby og Tveitan nyte godt av komforten.

FOTO: POSTKORT

Rutebileier Reidar Johannesen i Dølebakken, nøytt stor respekt hos alle i gamle Sandar kommune sammen med sine kolleger Julius H. Dalen, A. Melby Askerød, Halvor Vold og David Skjelbred i Kodal. Dessuten var alle deres sjåførere kjendiser i hele distriktet.

Min familie var rent bortskjemt da vi på Haukerød nøytt godt av bussruten Haukerød Ring som gikk fra byen hver time fram til kl. 22.30.

Det samme gjaldt forøvrig også bussrutene Vera-

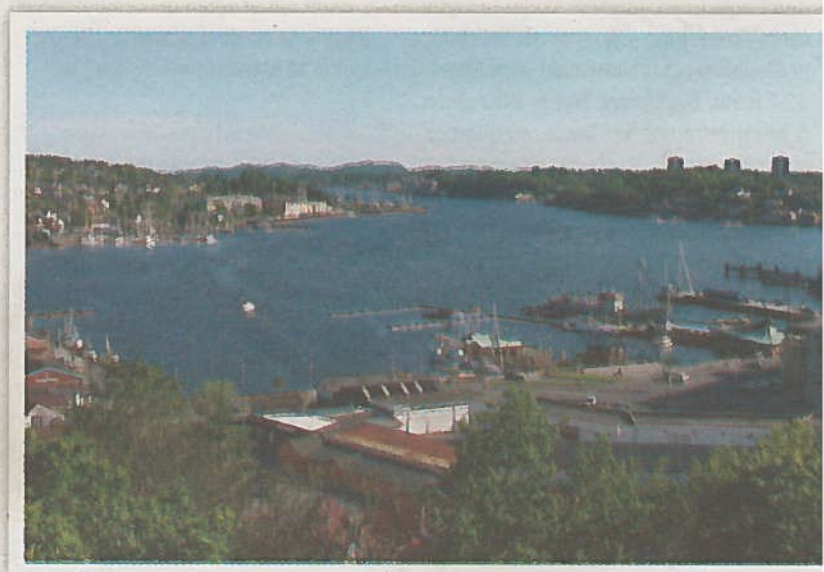
Tangen og Hystad-Granholmen. Kommunikasjonsmessig lå vi dengang i Sandar fullt på høyde med London og New York! Bussruten Lahelle Ring hadde i 1952 bare fem avganger daglig fra byen, men onsdag og lørdag gikk det også kveldsrute. Da var det «due-slepp» som det het dengang. Onsdag og lørdag var ungdommen i byen og «luftet seg»!

Kjøreplanen til Kodal var i årene etter krigen bestemt av Samferdselsnemnda og var ganske komplisert. Skulle du til kirkebygda i Kodal, kunne du risikere å

måtte reise oppom Geirastadir først! Og bussruten Åbol-Fevang-Gjein gikk mest fra Gjein til byen om morgenen med retur på ettermiddagen.

Til Larvik gikk det busser regelmessig, men til Tønsberg måtte du bytte buss på Sørby. Dette var jo bussen for mange til Haukerød og kanskje spesielt til Fevang. Her ble vi trygt tatt hånd om av den lokale sjåføren, Einar Sørensen, som kjente alle sine passasjerer. Vi risikerte jo ikke da at det sto utenlandske passasjerer på Fokserød med spørsmålet: «Is this the

JØR OG NÅ

Bussholdeplassen på Ågårdstomta var kommunikasjonssenteret for alle som ikke bodde i byen i årene etter krigen. De to bussene til høyre står klare for avgang til Åbol-Fevang-Gjein og til Skolmerød-Furustad. Venterom med pakkesentral var det bak bussen til høyre. Og det var nesten aldri noe frukt fra det store pæretreet i hagen bakenfor som falt ned på fortauet mens du ventet på bussen om høsten!

FOTO: JØRGENSEN

bus for Stavanger»? Bussene her gikk jo bare til Sørby eller Ågårdstomta.

Bussgutter eller billettører som det het i femtiåra, var Jan Trollerud og Håkon Stenberg. De passet på at passasjerene ikke hadde med seg mer enn 15 kilo reisegods, for da kostet det ekstra. Sykkel eller sparkstøtting kunne den gang tas med for én krone. Barnevogn og ski kostet 50 øre. Medfølgende hunder måtte løse barnebillett, og minstetaksten for alle var 50 øre.

Forøvrig ytte Sandefjord kommune et tilskudd ved kjøp

av tur-returbillett til Ula badestrender, slik at dette om sommeren bare kostet en krone for barn og to kroner for voksne. Badebussen gikk hver tirsdag, torsdag og søndag i hele juli måned i 1952.

Forøvrig hadde NSB nord- og sydgående busser jevnlig ut fra jernbanestasjonen. Vi som bodde langs Raveien kalte disse blå bussene «Drepern» for vi syntes at de kjørte så fort og aldri stoppet for noen!

Bryggga

TEKST: HARALD FEVANG
FOTO: OTTO AAGESEN
POSTKORT: PRIVAT SAMLING

Dette gamle postkortet viser hvordan det så ut på Sandefjord havn det året Norge frigjorde seg fra unionen med Sverige i 1905. Norges marine hadde sin store flåtebase i Melsomvik, og Mokollen var en festning med fundament for 20 kanoner som skulle beskytte havn, jernbane og veier.

Selve havna ser vi ligge der fredelig med sine småbåter og én større båt på verkstedet. Hvalfangsten på Syd Georgia startet som kjent ikke før dette året, og Anders Jahre var bare en bondegutt på 14 år. Selve kortet er sendt som julekort fra byen til Vaggestad i 1906.

Dagens bilde til høyre er tatt på samme utsiktspunkt

i Preståsen og viser øverst «dei gamle fjell i syningom» i Tjølling som alltid har ligget der. I venstre bildekant sees Framnes der vekstedet ikke lenger finnes. Til høyre over fjorden er Sjøstrandblokkene svært synlige mot horisonten.

Selve havnebassenget har ikke forandret seg mye med unntak av at bryggene har blitt noe større og restauranter har overtatt for kull, koks og varehåndtering.

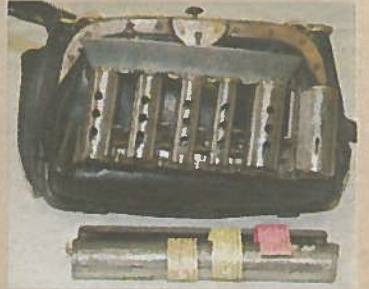
Forgrunnen i bildet viser noe av Preståsens ville natur som nok ble satt mer pris på i 1905, selv om tiden og interesserte eiendomsutviklere nå vil presse på for å oppdatere Prestgårdsfjellet til å bli mer publikumsvennlig enn det er idag. Kanskje kunne en idégruppe ta for seg gode forslag til Preståsens fornyelse og forskjønnelse?

Saker
og ting
som setter
minnene
i sving

Myntveska

TEKST OG FOTO:
BJØRN HOELSETH

Hvem av oss voksne husker ikke denne veska med myntkamre og billettullen som hørte med? På 40- og 50-tallet hadde mange

tenåringer en trivelig sommerjobb som billettører, enten det nå var for selskapene som hadde løyve til Vesterøya, Ula-Eftang, Bogen-Stokke, eller Østerøya og Enge. For ikke å snakke om «Haukerød rundt», til Kodal og alle de andre rutene.

Bussene gikk ofte, og det kunne være trangt om plassen. Badebussene til Langeby og Vøra på søndager bød på spesielle utfordringer. Da var det ståplassene som tok av for presset, og billettøren måtte være åleslank og rask i hoderegning for å rekke over alle passasjerene før turen var til ende. I 1957-58 kostet turen til Tveitan 1,20 kroner. (Veska og rullen er utlånt av Frank O. Eriksen).

MT Sandar

«MT Sandar» på redan i Cape Town.

TEKST: RAGNAR IVERSEN

«MT Sandar» startet sin karriere i Sandefjords flåte som et havarert vrak i en havarert dokk på Framnæs mek. Værksted. Den gang som den tyske marines «Ölschiff 2». I 1928 bygget som «Kattegat» ved F. Schlichau, Danzig. Den 2. april 1945 lå hun i dokken da verkstedet ble angrepet og bombet av engelske fly. Etter krigen ble dokken og skip reparert. Overtatt av Viriks Rederi A/S, Sandefjord 17. juli 1946, omdøpt «Sandar». Enkelte, spesielt de som hadde sin jobb i maskinrommet på 50-tallet, opplevde «Sandar» som en «pengebåt» med mye problemer og overtid. «Sandar» ankom Antwerpen i november 1959 for hugging. En som hadde sin jobb ombord på den tid var Arvid Verde, senere tannlege i Sandefjord.

MINNER
FRÅ NÆR
FORTID

SANDEFJORD
LOKALHISTORISKE SENTER
på Pukkestad gård

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen mrk. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når og helst med en liten beskrivelse. Husk navn og adr. på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til: lokalhistorie@sb.no

Sandefjord Lokalhistoriske senters info-gruppe:

består av redigerer Harald Fevang og medarbeiderne Roar Tollnes, Kirsten Wang Henriksen, Otto Ågesen, Lisbeth Akerholt, Roger Davidsen, Ragnar Iversen, Tore Sandberg, Bjørn Hoelseth, Øistein Bjørvik, Sven Erik Lund og Rolf Vidar Markmanrud. Kontaktperson: Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154 - sv-er-lu@online.no